

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

СТАРОБОГОРОДЧАНСЬКА ОТГ

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

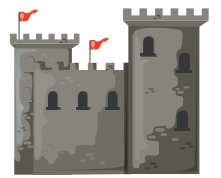
ГРОМАДСЬКЕ ПАРТНЕРСТВО
ЗА ПРОЗОРИ
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!

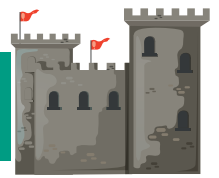

**Global
Communities**
Partners for Good

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

ДЛЯ НОТАТОК

Одним зі стратегічних напрямків розвитку Старобогородчанської ОТГ визначено: «Громада з добрим урядуванням та активними мешканцями».

Добре урядування в сучасних умовах неможливо уявити без широкого залучення мешканців громади до процесу розроблення та прийняття рішень щодо розвитку громади.

Крім цього, завдяки якнайширшому залученню громадськості до вирішення потреб громади забезпечується довіра населення до місцевої влади. Формування локальної ідентичності в громаді супроводжує, в свою чергу, формування громадянської ідентичності в мешканців.

Активне залучення жителів громади до процесу управління громадою, створення умов для вільного доступу до публічної інформації про діяльність Старобогородчанської ОТГ, забезпечення прозорості в прийнятті рішень та утворення різноманітних органів за участю громадськості, в тому числі органів самоорганізації населення та громадських рад, сприятиме встановленню максимально прозорих та довірливих стосунків між владою ОТГ та громадою.

Широка участь громадськості та інституцій громадянського суспільства в житті громади створять передумови для вирішення багатьох проблемних питань.

Розуміння бюджету громадянами, повноважень та можливостей органу врядування в управлінні бюджетом є основою для подальшої участі громадян в бюджетному процесі, зближення органів врядування і громадян та створення партнерських відносин між ними.

В брошурі зазначені цифри станом на початок року до пандемії COVID-19, тому деякі плани та видатки громади можуть змінитись.

Для розвитку нашої громади важлива небайдужість та активна участь кожного з нас. Тому щиро запрошуємо вас подати свої пропозиції до бюджету нашої громади на 2021 рік! Пропозиції можна надіслати на електронну пошту st_bogorodchany@i.ua або занести до сільської ради.

Ми чекаємо на ваші пропозиції та наперед за них дякуємо!

ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН?

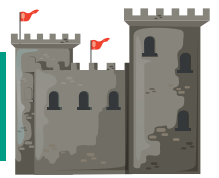
Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація комплексної інформації про бюджет. Бюджет для громадян доповнюється візуалізаціями, щоб спростити розуміння складних цифр.

Основна мета «бюджету для громадян» - це зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною для широкого кола осіб.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет своєї громади кожному громадянину, він допомагає побачити своє місце в бюджеті, зрозуміти, що бюджет громади - це кошти всіх жителів громади, побачити, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а також зрозуміти, що витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

В той самий час, бюджет для громадян допомагає визначити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Місцевий бюджет – це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратитиме. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету – кошти, виражені в грошах, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферти – це кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції – кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів - з міського в обласний бюджет.

Дотації – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд – це кошти, передбачені для надання послуг державними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

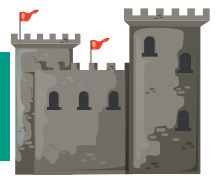

Спеціальний фонд – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проєктів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громадою. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік називається бюджетним циклом і включає в себе 5 стадій: складання прогнозу, планування та складання проєкту бюджету, розгляд проєкту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Складання прогнозу бюджету

Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також на які цілі витратимуться гроші від зібраних податків. Прогноз на наступні 3 роки оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

Складання бюджету

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів, розробляються та подаються бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проєкту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проєкт бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та затвердження бюджету

Попередній проєкт рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проєкт рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проєкт бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет оприлюднюються на сайті ради.

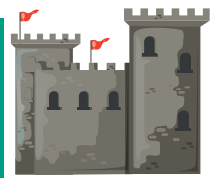
Виконання бюджету

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру - від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

Звітування про виконання бюджету

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт після затвердження оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу щодо проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятись звіт про виконання бюджету, серед широкої громадськості.

ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ?

**ЛИПЕНЬ -
ВЕРЕСЕНЬ**

**СКЛАДАННЯ
ПРОГНОЗУ**

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документу. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

**ТРАВЕНЬ -
ЖОВТЕНЬ**

**СКЛАДАННЯ
БЮДЖЕТУ**

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

**ЛИСТОПАД -
25 ГРУДНЯ**

**РОЗГЛЯД ТА
ПРИЙНЯТТЯ**

В цей час попередній проєкт проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

**СІЧЕНЬ -
ГРУДЕНЬ**

**ВИКОНАННЯ
БЮДЖЕТУ**

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Подати проєкт на конкурс «Бюджету участі». Брати участь в кампаніях агітації за проєкти бюджету участі та голосувати за проєкти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій сільської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

**СІЧЕНЬ -
15 БЕРЕЗНЯ**

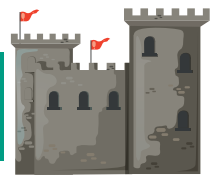
ЗВІТУВАННЯ

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

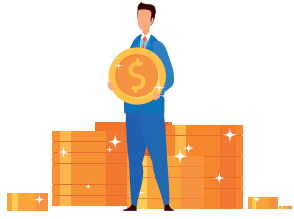
ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесії, на яких звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС

В НАШІЙ ГРОМАДІ НАРАЗІ ГРОМАДЯНИ ДЛЯ УЧАСТІ В БЮДЖЕТНОМУ ПРОЦЕСІ МОЖУТЬ:

Подати індивідуальні або колективні письмові звернення безпосередньо на ім'я сільського голови, у яких зазначати проблемні питання, що потребують вирішення за рахунок коштів місцевого бюджету.

Звернутись до депутата сільської ради щодо врахування коштів у місцевому бюджеті на вирішення тих чи інших проблем.

Подати свої пропозиції до бюджету на загальних зборах жителів за місцем проживання.

Вплинути на формування бюджету через механізм «громадської ініціативи».

Взяти участь в діяльності робочих груп через свою участь у громадських організаціях та консультативно-дорадчих органах при сільській раді.

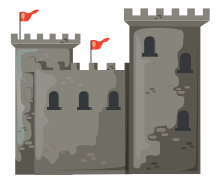

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

5 994

Загальна кількість населення

3 342 Працездатне населення

965 Працевлаштоване населення

Галузі діяльності підприємств:
електроенергетика

1
Дитячі садочки

127
Сільське господарство

116
Промисловість

2
Промислові підприємства

5
Школи

3 336,2 га
Землі с/г призначення

61 км
Дороги, які потребують капітального ремонту

3 км
Дороги, які потребують поточного ремонту

5
ФАПи

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ НА 10 РОКІВ

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ?

ПРІОРИТЕТ 1
Розвинена транспортна інфраструктура

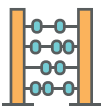
ПРІОРИТЕТ 2
Якісна комунікаційна інфраструктура

ПРІОРИТЕТ 3
Якісні та доступні соціальні, медичні та освітні послуги

ПРІОРИТЕТ 4
Чисте навколишнє середовище

ПРІОРИТЕТ 5
Енергоефективна громада

ПРІОРИТЕТ 6
Створення умов для бізнесу

ПРІОРИТЕТ 7
Розвиток сільськогосподарського бізнесу

ПРІОРИТЕТ 8
Громада активних мешканців

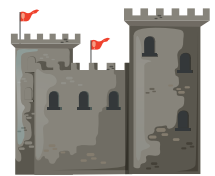

ПРІОРИТЕТ 9
Прозоре та ефективне управління

ПРІОРИТЕТ 10
Пожвавлення соціально-культурного життя

ПІДТРИМАНІ ПРОПОЗИЦІЇ ГРОМАДЯН ДО БЮДЖЕТУ

ПЕРЕДБАЧЕНО У БЮДЖЕТІ НА 2020 РІК

ЗА РАХУНОК КОШТІВ ІНФРА-СТРУКТУРНОЇ СУБВЕНЦІЇ

Поточний ремонт автомобільної дороги Богородчани-Лесівка

Ремонт вуличного освітлення в населених пунктах Старобогородчанської ОТГ

Встановлення сміттєвих контейнерів на кладовищі с. Старі Богородчани

Ремонт комунальних доріг (облаштування цементно-бетонного покриття)

50

тис.грн

Проведення заходів для молоді (програма «Молодь» Старобогородчанської ОТГ на 2018-2020 рр.)

100

тис.грн

Проведення культурно-мистецьких заходів

*Надійшло 102 пропозиції, які зібрані під час презентації проекту «бюджет для громадян» та через онлайн форму

ПРОПОЗИЦІЇ, ЯКІ НЕ БУЛИ ПІДТРИМАНІ

Направлено подання в облдержадміністрацію щодо ремонту приміщення Будинку культури с. Старі Богородчани

Направлено звернення в Івано-Франківську облдержадміністрацію щодо ремонту берегоукріплення та регулювання русла р. Саджавка

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

Наша громада **71%** коштів отримує у вигляді трансфертів з державного та місцевого бюджетів. Відповідно, благополуччя нашої громади багато в чому залежить від фінансування, в першу чергу, з державного бюджету. З державного бюджету ми отримуємо кошти для фінансування закладів загальної середньої освіти (освітня субвенція), закладів дошкільної освіти та культури (базова дотація). Тим не менш, близько **29%** коштів наша громада заробляє самостійно. Найбільшим джерелом власних доходів нашої громади є податок з доходів фізичних осіб, який сплачує за кожного громадянина його роботодавець. Більша частина таких коштів (**60%**) потрапляє саме до нашого місцевого бюджету. Значну долю власних доходів складає і акцизний податок з реалізації нафтопродуктів. Крім того вагому частку доходів становлять єдиний податок із суб'єктів підприємницької діяльності та плата за землю, що сплачується усіма власниками землі та землекористувачами.

БЮДЖЕТ ГРОМАДИ

35 852,7
тис.грн

0,1%
11
тис.грн
Екологічний
податок

1,7%
180
тис.грн
Рентна
плата

45,8%
4 750
тис.грн
Податок на
доходи

73,8%
25 499,3
тис.грн
Трансферти
(всього)

0,6%
66,4
тис.грн
Адміністративні
збори

10,9%
1 133
тис.грн
Податок на
майно

26,2%
10 353,4
тис.грн
Власні доходи
(всього)

0,03%
3
тис.грн
Інше

4,6%
480
тис.грн
Власні
надходження
бюджетних
установ

24,3%
2 520
тис.грн
Акцизний
податок

11,7%
1 210
тис.грн
Єдиний
податок

0,4%
82,2
тис.грн
Субвенція з
обласного бюджету

0,3%
75,9
тис.грн
Субвенція для
підтримки осіб з
особливими потребами

10%
2 453,1
тис.грн
Додаткова
дотація

31,8%
8 085,9
тис.грн
Базова
дотація

53,9%
13 741,1
тис.грн
Освітня
субвенція

4,2%
1 061,1
тис.грн
Медична
субвенція

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

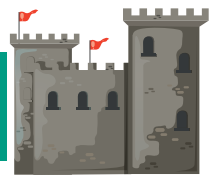

Видатки місцевого бюджету використовуються на фінансування бюджетних галузей: освіта, культура, медицина, утримання апарату сільської ради. Найбільше видатків використовується на фінансування освіти. На другому місці за нею йде утримання апарату сільської ради.

Оскільки Старобогородчанська амбулаторія загальної практики та сімейної медицини реорганізована в комунальне некомерційне підприємство і отримує кошти безпосередньо від Національної служби здоров'я України, з місцевого бюджету виділяються кошти тільки на оплату енергоносіїв по галузі охорони здоров'я. Крім того частину коштів громада передає до районного бюджету на фінансування вторинної ланки охорони здоров'я.

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

**ФІЗИЧНА
КУЛЬТУРА**

129,2
тис.грн

**СОЦІАЛЬНИЙ
ЗАХИСТ**

220
тис.грн

**ОХОРОНА
ЗДОРОВ'Я**

1 181,1
тис.грн

ІНШЕ

1 389,8
тис.грн

ОСВІТА

21 981,9
тис.грн

**КУЛЬТУРА І
МИСТЕЦТВО**

1 788
тис.грн

ЖКГ

2 216,7
тис.грн

**УПРАВЛІННЯ
ГРОМАДОЮ**

6 439,7
тис.грн

ВСЬОГО

35 852,7
тис.грн

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ

ОСВІТА

21 981,9
тис.грн

**УПРАВЛІННЯ
ГРОМАДОЮ**

6 439,7
тис.грн

**ОХОРОНА
ЗДОРОВ'Я**

1 181,1
тис.грн

16 940,8

тис.грн
Оплата
праці

473,6

тис.грн
Оплата
енергоносіїв

4 567,5

тис.грн
Інші
видатки

5 017,8

тис.грн
Оплата
праці

8

тис.грн
Оплата
енергоносіїв

1 413,9

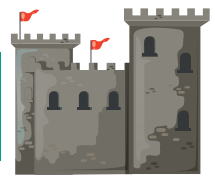
тис.грн
Інші
видатки

1 181,1

тис.грн
Інші
видатки

ВИДАТКИ НА ОСВІТУ

СТАРОБОГОРОДЧАНСЬКИЙ
ЛІЦЕЙ

8 998,9

тис.грн

Всього
видатків

415

Кількість
учнів

21,6

тис.грн

Видатки на
одного учня

НИВОЧИНСЬКА
ГІМНАЗІЯ

3 783,6

тис.грн

Всього
видатків

82

Кількість
учнів

46,1

тис.грн

Видатки на
одного учня

ГРИНІВСЬКА
ГІМНАЗІЯ

3 310,1

тис.грн

Всього
видатків

48

Кількість
учнів

68,9

тис.грн

Видатки на
одного учня

ЛЕСІВСЬКА
ПОЧАТКОВА ШКОЛА

1 629,1

тис.грн

Всього
видатків

31

Кількість
учнів

52,5

тис.грн

Видатки на
одного учня

СКОБИЧІВСЬКА ПОЧАТКОВА
ШКОЛА

1 381,6

тис.грн

Всього
видатків

34

Кількість
учнів

40,6

тис.грн

Видатки на
одного учня

ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
"ДЖЕРЕЛЬЦЕ"

2 878,6

тис.грн

Всього
видатків

103

Кількість
вихованців

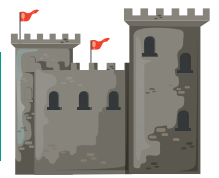

21,9

тис.грн

Видатки на
одного
вихованця

ВИДАТКИ НА ОСВІТУ

ВСЬОГО

21 981,9
тис.грн
Всього
видатків

713
Кількість
учнів

30,8
тис.грн
Видатки на
одного учня

ВИДАТКИ НА РОЗВИТОК ГРОМАДИ

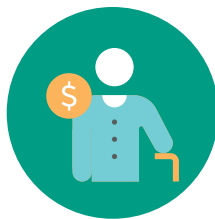

Видатки бюджету розвитку спрямовані на покращення умов проживання жителів громади. Зокрема частина коштів буде спрямована на ремонт дорожнього покриття центральної дороги в населених пунктах громади, благоустрій населених пунктів громади. З метою створення умов для розвитку бізнесу та підприємництва в громаді спільно з програмою ДОБРЕ, обласним бюджетом буде профінансовано створення коворкінг-простору в с. Старі Богородчани.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

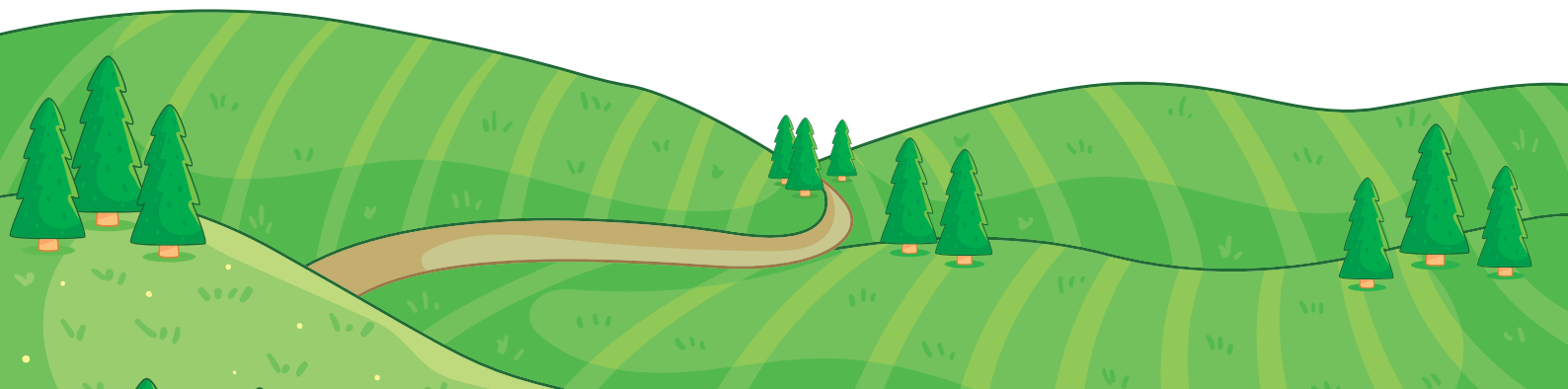
130 тис.грн
Ремонт
комунальних
доріг

210
тис.грн
Створення Центру
підтримки бізнесу

340
тис.грн
Співфінансування
проектів
«ДОБРЕ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

77712, Івано-Франківська обл., Богородчанський р-н,
с. Старі Богородчани, вул. І. Франка, 1

Контактні телефони: 03471-51700

Ю. Я. Іванишин - 097 229 24 74

Електронна адреса: st_bogorodchany@i.ua

Сайт громади: st-bogorodchany-gromada.gov.ua

Кількість примірників: 500 шт.

